บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : มาตรการด้านอัตราแลกเปลี่ยนและด้านสินเชื่อกับการรักษาเสถียรภาพของดุลการค้าและภาวะเงินเฟ้อ

โดย : นางสาวสุขฤทัย ปิยะสันติกุล

ชื่อปริญญา : เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ปีที่เสนอ 2540

วัตถุประสงค์ในการศึกษานี้ คือการวิเคราะห์ตัวแปรที่กำหนดดุลยภาพของดุลการค้าและภาวะเงินเฟ้อในช่วงปี พ.ศ. 2508-2538 โดยเน้นตัวแปรที่เกิดจากความไม่สมดุลทางการเงิน ซึ่งก็คือความไม่สมดุลระหว่างอุปสงค์และอุปทานของปริมาณเงินที่มีผลกระทบต่อดุลการค้าและภาวะเงินเฟ้อ แบบจำลองทางเศรษฐมิติมหภาคขนาดเล็กจึงถูกสร้างขึ้นตามกรอบการวิเคราะห์ภายใต้ทฤษฎี Monetary Approach to the Balance of payments ซึ่งกล่าวว่า การขาดดุลการค้า ดุลการชำระเงินเป็นปรากฏการณ์ทางการเงินและต้องแก้ไขด้วยวิธีทางการเงิน และ Elasticity Approach to the Balance of Payments ที่อธิบายการปรับดุลการชำระเงินด้วยความยืดหยุ่นของอุปสงค์การส่งออกและการนำเข้าที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ แบบจำลองนี้ถูกสร้างขึ้นเพื่ออธิบายพลวัตรการปรับตัวของตัวแปรเศรษฐกิจมหภาคต่างๆ และเพื่อดูความเหมาะสมของแบบจำลอง (goodness-of-fit) ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์นโยบาย (policy simulation) โดยกำหนดให้ตัวแปรนโยบายในแบบจำลองเปลี่ยนแปลง แล้วเปรียบเทียบดูผลจากการใช้นโยบาย ซึ่งในที่นี้หมายถึงนโยบายทางด้านอัตราแลกเปลี่ยนโดยการลดค่าเงิน และนโยบายด้านสินเชื่อภายในประเทศโดยการเข้มงวดทางด้านสินเชื่อ

ผลการศึกษาพบว่า ความไม่สมดุลทางการเงินซึ่งแทนด้วยส่วนเกินของความต้องการถือเงินที่แท้จริงมีผลต่อปริมาณการส่งออก และปริมาณการนำเข้าอย่างมี

นัยสำคัญ สอดคล้องตามแนวคิดของ Monetary Approach แต่ขนาดของผลกระทบมีน้อยมาก นั่นหมายความว่าการใช้นโยบายการเงินผ่านการเปลี่ยนแปลงของปริมาณเงิน เช่นนโยบายการลดการขยายตัวของปริมาณสินเชื่อภายในประเทศ จะมีผลให้ดุลการค้าปรับตัวเล็กน้อย และผลจากการใช้นโยบาย (Policy simulation) ปรากฏว่า ผลจากการลดค่าเงินทำให้ปริมาณการนำเข้าลดลงเล็กน้อยในปีที่ทำการลดค่าเงิน และราคาสินค้าส่งออกต่อหน่วยในรูปเงินตราต่างประเทศลดลง แต่ไม่ได้ทำให้ความต้องการถือเงินที่แท้จริงเพิ่มขึ้นตามแนวความคิดของ Monetary Approach ซึ่งมีสาเหตุจากราคาสินค้าในประเทศ หรือภาวะเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย ทำให้ต้นทุนในการถือเงินเพิ่มขึ้น ความต้องการถือเงินจึงลดลง อย่างไรก็ตามปริมาณการนำเข้าก็ลดลงจากราคาเปรียบเทียบตามแนวคิดของ Elasticity Approach ในปีที่ 2 ของการลดค่าเงิน ปริมาณการนำเข้าลดลงมากกว่าในปีที่ทำการลดค่าเงิน ซึ่งเป็นไปตาม J-Curve effect ที่เกิดจากความล่าช้าในการปรับตัว ในระยะยาวปริมาณการนำเข้าลดลงในอัตราที่ลดลงและเพิ่มขึ้นในที่สุด เนื่องจากราคาสินค้าส่งออกต่อหน่วยที่สูงขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงของระดับราคาสินค้าในประเทศหรือภาวะเงินเฟ้อมีน้อยมาก ทางด้านผลจากการใช้นโยบายเข้มงวดทางด้านสินเชื่อ โดยการลดอัตราการขยายตัวของสินเชื่อ ทำให้ราคาสินค้าในประเทศหรือภาวะเงินเฟ้อลดลงในปีที่ใช้นโยบายเท่านั้น ส่วนผลต่อปริมาณการส่งออกและการนำเข้ามีน้อยมาก จนอาจกล่าวได้ว่าไม่มีผลในปีที่ใช้นโยบาย ส่วนในระยะกลางและระยะยาวนั้น ผลกระทบต่อภาวะเงินเฟ้อมีมากที่สุด จึงส่งผลให้ความต้องการถือเงินที่แท้จริงลดลง ส่งผลให้ดุลการค้าเลวลง แต่ขนาดของผลกระทบมีน้อยมาก ดังนั้นถ้าเป้าหมายของนโยบายคือการรักษาเสถียรภาพภายนอก การลดค่าเงินจะได้ผลในระยะยาว แต่ในระยะสั้นจะก่อให้เกิดภาวะเงินเฟ้อเล็กน้อย แต่ถ้าเป้าหมายของนโยบายคือการรักษาเสถียรภาพภายในประเทศ การเข้มงวดทางด้านสินเชื่อจะช่วยลดภาวะเงินเฟ้อในปีที่ใช้นโยบายเท่านั้น ส่วนในระยะยาวมาตรการด้านสินเชื่อไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทั้งภายในและภายนอกประเทศ